

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 170 кор.

За границю:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Пощиною число по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш; а ле возьмеш милости і віра не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових, псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свята о 5^{1/2} год. пополудни.

Редакция, администрация і експедиция «Руслана» під ч. І. пл. Домбровського (Хорунщини), Басовицької м. п. в часі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламы не печатає ся від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надсланих» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Внутрішньо-політичне положення.

(X) Як приватно звіщають, має державна рада зібрати ся 23. с. м. головою в тій цілі, щоби ухвалити контингент рекрутів на 1904. р., позаяк уже на 1. марця розписано побір новобранців. Задлятого мимохіть насуває ся питанє, чи супроти внутрішнього положення політичного буде можлива в посольській палаті яка небудь успішна робота?

Передовсім стоїть тут перепороною такій роботі німецько-чеський спір, що й осінню сесію посольської палати довів до бездіяльності. Щоби довести до порозуміння між Німцями а Чехами, виходили і з кругів чеської шляхти, і з чеських університетських (др. Браф, бар. др. Пражак) і з півурядових дневників гадки про пересправи поміж Німцями а Чехами, щоби зладити сей спір підготовленем порозуміння. Дня 3. лютого відбуло ся у Відні засіданє молодочеської парламентарної комісії в спілці з відпоручником чеських аграрників. Дневники звіщали також про переговори, які мали відбутися в останніми часами поміж правительством а Чехами.

Тимчасом Narodni Listy подають п. з. «Переговори» з чеських посольських кругів ось яке поясненє: «В останніх днях пішли всякі поговори про угодові пересправи. Передовсім треба зазначити, що молодочеський клуб з ніким не пересправляє і нікому не поручив вести такі пересправи. Наколи деякі може послы з одним або другим міністром пересправляли про адміністраційні справи, то се діяло ся без ухвали виконного комітету. Позаяк державна рада має вже 23. с. м. зібрати ся, отже чеські послы ухвалили в парламенті, так як се личить поважним і досвідним політикам, поступати рішучо але й обережно, маючи на бачности інтереси чеського народу. Поміж усіма чеськими послами була повна згода на останніх нарадах парламентарної комісії у Відні, а між провідниками чеських сторонництв нема ніякого розладу».

Одначе розібравши сю заяву в молодочеськім дневнику з посольських кругів, бачимо в ній лише гру слів. Ніхто не ввевняв нікого про якісь урядові переговори з чеським виконним віділом, але й Narodni Listy не заперечують, що були приватні пересправи з передовими чеськими політиками.

Цікаві звістки подає про сі пересправи Alldeutsche Correspondenz: «Переговори, про які др. Жачек звіщав парламентарну комісію молодочеського клубу, не були безуспішні. Чехи висунули на перший плян приверненє чеської мови у внутрішнім урядованю і засновини другого чеського університету на Моравії. З сими давнішими домаганями злучило ся останніми часами ще третє: підвишка державної підмоги для потерпілих чеських округів наслідком елементарних шкід. Правительство заявило свою прихильність щодо першого і третього домаганя, а справа

чеського університету мала би бути поки-що відročена. Позаяк приверненє чеської мови урядовою дорогою розпорядку зустрінуло-б ся з опором з німецького боку, тому правительство думає се перевести иншою дорогою. Міністер-президент яко керманіч міністерства судівництва має прямо поручити президіям виспих судів краєвих в Празі і в Берні, що в тих округах, де німецьке населенє не доходить 20%, також у внутрішнім урядованю має бути заведена чеська мова і зрівнана з німецькою. Окрім того правительство заявило, що оне готове дати видатку підмоги, але до сего потреба призову роботящого парламенту, а також зобовязало ся правительство відклонити Німців від обструкції в чеськім соймі, щоби і там перевести сиваву підмогу для пошкодованих».

Сей орган всенімецького сторонництва подає сі вісти, як заперення, на основі добрих інформацій, а можна тим більше дати віру сив вістям, позаяк і чеський Rudvoj подав подібні вісти про сі пересправи і доси сих вістей не заперечувано.

Сими днями закінчило ся також пересиленє в сторонництві німецьких людовців, викликанє відомою резолюцією голови сего сторонництва д-ра Дершати, ухваленою в австрійській делегації в сиваві зверхничих прав Корони що-до війська.

Дня 5. лютого відбуло ся у Відні засіданє ширшої комісії парламентарної німецьких людовців і там ухвалено одноголосно довірє д-рови Дершаті, а наслідком того обняв він знов провід сторонництва. Коли пригадаємо те велике зворушенє і роздратованє, яке проявило ся посеред німецьких людовців після ухваленя резолюції д-ра Дершати в делегації, а також ту заперуху, яка счинила ся була з тої нагоди в дневникарстві сего сторонництва, то справді можемо лише чудувати ся такому закінченю справи. Ціла та справа ілюструє ярко особисті понуки, які впливають на весь хід сучасного парламентарного і політичного життя і знаменують виразно занепад австрійського парламентаризму і парламентарних сторонництв. Доси бувало так в конституційних державах європейських, що політичні сторонництва намагали ся дійти до політичного впливу і значіння, осягнути силу, щоби перевести свої змаганя, добити ся до витиченої мети. Старали ся отже скільки мога скрінити ся і приєднати прихильників, а відтак вийти в порозумінє з правительством. Бувало отже так, що один визначнійший, справнійший і спосібнійший ставав посередником між сторонництвом а правительством. Такий чоловік піддержував контакт з правительством, а коли за ним стояло сторонництво погутнє і его попєрало, тоді складало ся нераз так, що такий посередник вибивав ся на якесь впливовє становище, ставав нераз і міністром. Так бувало і в Австрії, де також сторонництва політичні входили в контакт з правительством, щоби осягнути політичний вплив і значінє, а зовсім природно один визначнійший споміж сторонництва ставав посередником. Але останніми часами дійшло до того, що скоро

один такий визначнійший вибивав ся на чолу сторонництва і станув посередником поміж сторонництвом а правительством, в тій хвилі був він пропацим. Ёго треба було конечно струтити в пропасть, напнати його зрадником народної справи, щоби він зробив місце другому, бо инакше сей перший міг би вибити ся на визначнє, впливовє становище, на яким міг би народови чимало добра приспорити. А коли навіть вибив ся на таке становище, то недовго дали йому там посидіти.

Промова пос. д-ра М. Короля

на 45. засіданю галицького сойму дня 29. жовтня 1903 в справі отворєня рускої гімназії в Станіславові.

(Дальше).

В краю, панове, нужда і то крайна нужда! так руский як і польский хлоп, ба цілий народ, все, що живе, звертає ся до вас о поміч в тяжкій недолі — кличе до більшости соймової, кличе до всіх нас, щоби сьмо вже раз заперестали тратити дорогий час на безхосєннє політикованє, а поклали собі руки до спільної інтензивної праці над економичним піддвигненем краю, котрий чимраз більше упадає, котрий кличе до нас: заперестаньте вже раз борби, котра краєви користі не приносить.

А та більшість соймова, замість зрозуміти інтерес краю, котрий борбою меж двома народами замешкуючими той край, не буде ситий, бож народ хоче хліба, та більшість соймова роздуває на ново той огонь взаїмної ненависти, котрий по крайній мірі тут в соймі меж репрезентациями обох народів почав пригасати, доливає оливи до огня, якби тим хотіла доказати, що для неї тиха, спокійна праця в соймі не на руку, змушує нас до того, щоби ми ішли в народ і там скріпляли хибя ненависть до більшости соймової, вціпляли в той народ пересвідченє, що єму від польского сойму нічого сподіватись, що він заспокоєня своїх потреб на иншій дорозі мусить шукати.

І питаємо ся вас, панове, які були річеві причини, котрі вас склонили до так відпорного ставєннє в виду так дрібного, чисто культурного нашого постуляту, що вплинуло так дуже перекоуючо на вашу децизию в тій справі? Мені видить ся, що на то ніхто з вас не в силі дати нам ясної відповіді, того нерозважного, а подиктованого лиш хвиленим зворушенем кроку, ніхто з вас не в силі оправдати перед власною совістю, бож та совість наказує чейже кождому «не роби другому, що тобі не мило». Панове, дуже болєсно відчуваєте ті тяжкі кривди, які тернів ваш нарід від пруских гакатистів, як дуже болять вас а з вами і нас, коли дивимо ся, як польські діти змушують до науки в німецькім язичі, як там в Познаньщині а і на австрійскім Шлеску не хотять вам дати польских шкід, де би польські діти могли учити ся в матернім своїм язичі; нарікаєте на пруских гакатистів, а тут, де ви в більшости, де ми під вашим панованєм, тут самі то робите, що так дуже там в Познаньщині вам немиле; відбираєте нашим дітям можливість образовати ся в матернім їх язичі.

Даремно шукав я за тими річевими причинами; даремно читав я раз і другий оба справозданя комісії шкільної, так первісне, як і дру-

ге в поправній едичії; та помимо найширшої волі привзяти ті причини, ніде тих причин знайти не міг, бо ж ясна річ, що трудно вайти щось, чого нема і чого ніколи не було. В однім і другім справозданю іздять ся на тім самім конику, тім єдинім річевім аргументі, будь то би не було відповідно укваліфікованих сил учительських для рускої гімназії, хотій під тим зглядом, видає ся мені, є о много компетентнішою видавати суд рада шкільна кравва, чим почт. справоздатель ком'саї шкільної, котрого вибір на справоздателя в справі заснованя рускої гімназії був дуже неfortunний; бо хотій я не хочу, ба і не маю права критикувати фахових відомостей на тім поли почт. справоздателя, то однак думаю, що п. Ценьський, яко властитель більшої посілости а хотійби яко маршалок повітовий, за маду для мене представляє повагу, шоби мав рішати о тім, чи культурні потреби руского народу вимагають заведеня рускої гімназії чи ні, шоби міг судити о тім, чи утворене тої гімназії вже в теперішню хвилю є вказаним чи ні!

(Отлески).

Мені здасть ся, панове, що вже сам вибір референта вказував до певної міри на то, що більшість комісії шкільної вже з гори осулила справу, що вже з гори постановила похоронити справу, коли віддала ю в руці референта, котрий забрав ся до справи не з річевої а політичної точки погляду, в котрого справозданю маємо все, лиш не річеві противи, маємо політику, котрої так дуже всі ми відрікаємо ся. Що всі ви, панове, відчувасте тоє, що відмовним рішенем в тій справі наносите велику кривду рускому народови, — того доказом та тяжка атмосфера, яка поветала в тім соїмі, коли та справа прийшла по раз перший на порядок дневний, коли більшість соймова не мала відваги, не мала смілости виступити ясно і стверто з мотивами чисто політичними, а силала ся на мотиви річеві, котрих знайти було годі!

Тоді то та більшість соймова постановила справу заснованя рускої гімназії в Станиславові відослати назад до комісії шкільної, за чим і ми голосували в тім пересвідченю, що комісія буде мусіла прийти перед соїм з прихильною опінією, буде мусіла признати нам то, що нам після закона Божого і людского правно належить ся. Так шож, панове?! Як-раз в пору прийшла вам в поміч звісна афера на львівскім університеті, афера межі ректором д-ром Фялком і частію рускої молодіжи, і ту аферу, котра чейже не перша в історії університетів, піднесли ви, панове, до первостепенного значіння і она вам послужила за первий і послідний мотив до відмовної децизії, стала тим параваном, за котрий хочете скрити той ветид, на який виставляете себе перед лицем сьвіта, хочете закрити ті наслідки, які потягне за собою та відома ухвала, котрих розміру ані ми, ані ви в даній хвилі не в силі предвидіти.

Так, панове! ту найзвичайнішу студентську аферу винесли ви до так високого значіння, що не досить було для вас релеговане вісьмох студентів в львівского університету, не досить було виточене їм карного слідства о злочин загроженний карою від 10 — 20 літ. Все то, для вас за мало і для того хочете покарати цілий нарід за гріхи непоповнені, та за вибрик студентский замкнути нашим дітям дорогу до науки. Правда, афера та прийшла не в пору, але правда і то, що ми єї не лиш не похвалили, але ми єї впрост осудили, однак удармо ся в груди, та признаймо, чи може сам університет не провинив ся тут, чи до певної міри не спровокував тої афери неfortunним вибором кс. д-ра Фялка на ректора університету! Чулисьмо вчера, панове, з уст дуже поважних, бо з уст мужа такої міри, як проф. Мілевський, котрий запевняв, що причиною вибору була черга на того професора і він для того ректором бути мусів, бо університету дуже строго тої засади перестерігають. Алеж питаюсь, панове, чи в даній хвилі, коли можна було майже напевно сподівати ся, що той вибір може викликати певного рода демонстрацію із сторони рускої молодіжи, не було може вказаним на той раз поминути той вибір. Тут пригадаю, що той львівский університет не так дуже тримав ся тої засади тоді, коли ходило о Русинів; пригадаю таких людей як проф. Александер Огоновский, Емиліян Огоновский, Ізидор Шараневич,

котрі ніколи не були ректорами, помимо того, що довгі літа служили на університеті; а тепер коли через поминене вибору кс. Фялка можна було оминути той немилий інцидент, тепер якраз конечно було держати ся тої черги!

А питаю ся, панове, чи то лиш руска молодіж така дика і некультурна, а польска то замцвіт і «вискок» цивілізації. Забули ви, панове, на афері, о котрих споминав достойний п. Барвіньский, забули на аферу, яка не дуже так давно мала місце на львівскій політехніці межі проф. Тулієм а технікама; і там зневажено чинно ректора і там студенти видали кальшам на того ректора.

І питаю ся, чи та афера також потягнула такі наслідки за собою, як недавна афера на львівскім університеті? чи там також виточено слідство карне тим, котрі брали участь в тій протизаконній демонстрації. Чи за той вибрик польської молодіжи карано польский нарід? Чи за те казано польскім дітям учити ся по руски і ходити до рускої гімназії. Чи тоді заперестано закладати висші школи, школи реальні з польским язиком викладовим. Скаже хтось: «а бо то со іннего!» «Со іннего» хіба в ваших очах, але не в наших і не в очях тих, котрі з далека дивлять ся на то все, що вокруг нас дїє ся. Не давний то час, панове, як то рокове справоздане вишло по раз другий з комісії шкільної, не давний то час, як наша найвисша власть «Коло соймове», поваяло ухвалу не признати нам тої дрібниці, не вгодити ся на засноване гімназії в Станиславові, та від того часу стало так душно в тім соїмі, стало так невиносимо, що кождий з нас хотів би чим скорше утечи з тої тяжкої атмосфери, хотів би скинути той тягар, котрий єго давить, зложити той мандат посольский.

Всі ми, панове, відчуваємо то, що коли справа отвореня рускої гімназії в Станиславові стане відмовно полагоджена в тім соїмі, може зайти щось такого, що ані для вас ані для нас не є пожадане, чого ви і ми хотїли би уникнути, а хотїли би уникнути в інтересі одної і другої народности, в інтересі добра того краю. Більшсть соймова відчуває всю вагу тої хвилі, відчуває, що она не повинна робити так, як зробити хоче.

Поважна праса польска, витравні мужі державні кажуть поступати осторожно і розважно, перестерігають перед грозичим небезпеченством, однак все те іде на бік, а більшість соймова з цілою сьвідомостію того, що зле робить, хоче того зла довершити, беручи тим самим цілу одвічальність на себе за все те, що по відмовній ухвалі стати ся мусить.

(Конець буде).

Д О П И С Ь.

Із станиславівської епархії.

Насупротив недавних «выводів» москвофільского органу про інтєрєтацию синодальных декретів що-до кандидатів на владичі престолі, перед всім мусимо як найбільше рішучо застеречи ся, шоби платні москвофільскі наймити мали рішати о тім, хто має, а зглядно хто може бути нашим єпископом, а хто ні. На се є у нас компетентні власти, а особливо Апостольский Престол, а не рафіновані кацапскі гіпокрики. Покровителі збанкрутованих станиславівских галапасів най собі ідуть разом з ними до матушки Москви, куда недавно висилали телеграми та сьвічки і там митрополитови Фляванови та ще і Побєдоносцеви най грозять «грабарством» церкви та другими нісенітницями, яких в нас тепер і воробіці не мають потреби лякати ся.

Що єї московскі наймити давно вже серцем там валежать, а ту ніяких прав вже не мають, се виходить цілком ясно із безглузного «доказательства» москвофільского органу. На думку царославного органу, папа не має в нашій Церкві ніякого авторитету. Якась там «Комісія синодальная» значить о много більше, як сам папа — цілком по указу петербурского Синода Папа не може нічо в «ухвалах» синодальных змінати, що найбільше може папа «на сліпо» підписуватись на тім, що кореспонденти «Галічаніна» ухвалять та до підпису єму предлажать, як свого часу робили з пок. єпископом Куїловским, а тепер то само роблять з о. Фацеє вчем. Ціла біда в тім, що ані сама редакция «Галіча-

ніна», ані єго читачі не вірять в таке славетне «доказательство». Прецінь же той кореспондент «Галічаніна», що так добре познакомлений навіть з актами Комісії синодальной... знає о тім дуже добре, що а) папа має право ревізії ухвал синодальных не лиш провінціональных, але і вселєпських синодів, що б) всякі ухвали синодальні мають лиш є стілько силу, є скілько одобрєні Апост. Престолом, що в) доперва в сей спосіб справлений текст ухвал синодальных стає «подлинним» та що г) ніхто инший лиш папа має виключне право бути достовірним інтєрпретом одобрєних собою декретів. Вкінци всякі декрети призначєні для ширшої публіки мають бути належно оголошені і від єї хвилі доперва зачинає ся їх обовязуюча сила.

О тім всім знає дуже добре кілька станиславівских галапасів, тому то з уваги на безвихідне своє положєне ударила в такий благальний та розпучливий тон. О сїм євидчигь, як не можна лучше, все те, що діялось в Станиславові з нагоди номінації Єпископа Чеховича, се є в р. 1896 ще перед оголошенєм декретів синодальных, яке наступило в р. 1897, а в перемискій епархії аж в р. 1898. Тоді то станиславівска кацапня під проводом пок. Куїлєра кидала в «Народної Торговлі» проклони та громи аж на улицю лиш тому, що перемиским номінатом зістав.. вдовець. Видно з того, що як-раз кацапня була о сїм найсильніше пересьвідчена, що цілю декретів синодальных не було, відчиняти вдівцям фірточку до владичої мітри. Що-до самої номінації Єпископа Чеховича, то се річ певна, що пок. Митрополит-Кардивал до неї нічим не причинив ся, а єсли «Галічанін» утврєждає, що в пропозиції на перемиского єпископа предложив також і 2 вдівців, то на се скажемо, що се була лиш людска комбінація, в котрій як кождий чоловік помиляти ся міг і дійсно помилив ся. Впрочім з нагоди номінації Єпископа Чеховича ніхто в квестії целібату Риму не інтєрєлював. Рим довідав ся о всім доперва по номінації і без уваги на особу номіната, на номінацію вдівця певно би був не згодив ся. Тому то, шоби подібні помилки не трафлялись на будуче, саме кравве правительство в р. 1898 з нагоди обсаджєня Митрополії та єпископства станиславівского, висунуло заздалегідь квестію целібату. Ся засада, поставлена самим правительством по оголошеню декретів синодальных, найшла потвердженє у Найвисшім відзначєню єпископа Чеховича і крил. Чапельского ордєрами велівної Корони, які лиш з уваги на своє вдівство не могли бути промовані, а митрополитом зістав — лиш завдяки засаді целібату — старий і немічний єпископ Куїловский, котрому наслідком того підсувано до помочи суфрагана, нїм ще засів на митрополічїм престолі.

Усе те є дуже добре відомо москвофільскому органу і єго компанії, яка з певностію не була-б і думала о владичій мітрі, коби не сама собою зрозуміла, хоч злишна чємність, якої відтак кацапня чіпилась, мов пияцца плота в інтересі своїх попихачів. Найсмішніше при тім се, що кацапня покликуючись на пок єпископа Калиньского та назвавши єго «грабарем нашої Церкви», цілком забула на се, що як-раз о. Калиньский був вдівцем, котрого син є і доси євєщєником нашої епархії.

Так то виглядає «подлинность» декретів синодальных у москвофільского органу та єго станиславівско-коломийської компанії. Альфа і омега віри і всяких законів є в тих людців лиш особистий та партійний інтерес, а поза тим нічо євєщєного, чого доказом недавнє нечуванє знасилованє права церковного з нагоди обсаджєня коломийської парохії... а таких кацапских «зделок» нагромадилось в часі опорожненого владичого престолу... безліч.

Вкінци висказуємо наш глибокий жалє, що те саме кравє правительство, яке кілька літ тому взад так беззглядно заплікувало засаду целібату против євєщєників народувців, тим разом готове було до уступства для гарних очей москвофільства, хоч оно іменно в послідних літах аж надто ясно дало до пізнаня, хто оно є і до чого цілком отверто стремить?... Чи може і ся «висока» політика мала буги доказом зичливости для рускої Церкви і народу?..

Євєщєник.

Російсько-япанська війна.

Вчорашня Wiener Allg. Ztg. принесла в останній хвилі телеграму з Лондону, що япанське правительство вчора формально виповіло війну Росії. Berl. Tagbl. заміщує розмову з одним членом япанського посольства в Лондоні, який так висказався про стратегічні плани Япанії: Нашим першим воєнним кроком буде знищити російську флоту. Коли нам се удасться, а повинно удати ся, то Росія опам'ятає ся і досить учинить нашим політичним жаданням. В такому разі сухопутна кампанія не буде потрібною. Але на случай сухопутної кампанії, наші війська, виладовані на берег Кореї, помашерують прямо до Манджурії. Коли російські кораблі замкнуться в пристанях Владивостока і Порт-Артура, будемо облягати ці два міста не тільки від сторони моря, але і від сторони суші. В сей спосіб змусимо обі російські ескадри, що би кантульовали разом з містами. Ми поробили всі старання, що би знищити на довгій просторі сибірську залізницю і в сей спосіб відтяти від Європи російське військо над берегами Спокійного океану. — Також і з Парижа доносять про подібні плани, з якими Япанці зовсім не скривають ся, та що япанські офіцери організують «розбійничі ватаги» для нищення сибірських залізниць.

Натомість Росія, чуючи перевагу Япанії на морі, уникає очевидно стрічі. Виравді командант австро угорського посольства в Пекіні телеграфує в своїм урядовім рапорті, що еще передвчора російські і япанські кораблі приготували ся до морської битви. Ходило би передовсім о перешкодження Япанії транспорту військ до Кореї, який на 40 транспортних кораблях пливе, чи вже переплинув через Жовте море під ослоною 4 дивізій воєнних кораблів. Однак, як здає ся, російська ескадра коло Порт-Артура не має довіри в свої сили, бо, як доносить телеграма з Лондону, она замкнула ся в пристани перед япанською флотою, яка замкнула її виїзд коло Вайгайвей. З Берліна доносять навіть вістку, що Япанія зловила три російські кораблі, але се будуть мабуть не воєнні, а транспортні судна.

Вісти з поля розгріваючих ся подій є дуже скупи в прирівнанню до комунікаційних средств, які стоять до розпорядимости. Сему причина в тім, що обі сторони здержують всякі доносення про рухи військ і флоту. Япанське правительство здержало всякі інформації про воєнні події в телеграфічній дорозі і наказало навіть своїм послам в Європі кореспондувати з япанським кабінетом шифрованими депешами, боячись, що би ключ тайного япанського письма не попав ся в руки Росіянам. З російської сторони відомо тільки, що, начальний провід над сухопутною армією обняв дійсно міністер війни, генерал Куропаткин. Помічником адмірала Алексеева має стати адмірал Скрилов. З Лондону доносять в формі посольської, що російські війська переступили вже границю в північній Кореї. Також над рікою Ялю російські війська вже згромаджені, а настрої межі ними є як найліпший. Япанці зі всіх сторін Манджурії втікають як найсціпнійше до вітчизни, випродуючи своє майно за безцін. Між тим на сибірській залізниці панує горячковий рух. Приватний рух засуспендований, поштові посилки здержані. Крім резерв, які покликано, зголосило ся багато охотників так до сухопутного війська, як і до флоту, однак доселі не углядено їх просьб.

Росія ще завжди займає вибікуюче становище, вагає ся, або тільки зволікає, бо, як доносить петербургський кореспондент Köln. Ztg. там ще намагають ся компетентні круги не уважати теперішнього стану як воєнного. На те вказують факти, що нині відбуде ся заповіджений двірський бал і що занехано подорож царя до Москви, звідки звичайно видають ся маніфести до народа. Ходить поголоска, що оподі, по відбутій нараді в зимовій палаті під проводом царя, депешовано в ночі до Алексеева, що би з армією і флотою маневрував в сей спосіб, що би Япанія не мала підстави до воєнних кроків. З тих російських кругів впевнюють, що Росія не вважала би навіть за casus belli виладуване япанського війська в полудневій Кореї, а тільки

похід Япанців в напрямі Манджурії і північної Кореї так дуже діяв би інтереси Росії, що через се границя російської терпеливості скінчилась би ся.

Так само і російська преса, як з одної сторони клеймить виступлене Япанії як несумлінне, так з другої сторони підносить миролюбне становище Росії. «Новое Время» у вступній статі приписує цілу вину за вибух війни Сполученим Державам, які від давна підоджували Япанію до війни. Колиб не моральна поміч зі сторони Сполучених Держав Америки, то Япанія ніколи не поважила би ся виповісти Росії війни. Російська преса вказує на «жовту небезпечність», яка грозить Європі зі зможенем представителки жовтої раси Япанії, та з постійним поселенням сеї держави на азійській континенті. Разом з Китаєм могли б тоді Япанці грозити Європі не тільки на полях промислово-торговельнім, але і оружним находом соток мільонів. Вкінці також і ривалізація Європи з Америкою наїшла свій вираз в япансько-російській війні, бо Америка, стоячи за воюючою Япанією не залишить з її евентуальних успіхів витягнути для себе як найбільше користей з кривдою промислових і торговельних країв Європи.

Але не менше сторонниче і небезпечне для Росії становище заняла і Англія? Не тільки, що англійська преса без виїмки замістила ворожо для Росії настроєні статі та вісти і зовсім оправдує поступок Япанії, як спровокованої обидливим проволіканем переговорів зі сторони Росії, але і правительтво англійське заняло становище, яке може довести до безпосереднього вмішання Англії до япансько-російської війни. Як Zeit доносить, команда адміраліції вислала до Девонпорт в Австралії розказ мобілізації. Зсі чинні і нечинні офіцери одержали приказ, бути в поготові, що би в разі мобілізації можна було покрити недостачі офіцерів. Дальше Англія прив'язує велику вагу до Дарданелів, а іменно бажає перешкодити російській чорноморській флоті переїзд через пролив. Колиб мимо сего чорноморська флота переплила через Дарданелі, то англійська флота готова перешкодити їй дальший похід коло суецкого каналу. Індійські війська змобілізовані, а індійська флота в так само на воєнній стої. — Так само і бруксельський «Petit Bleu» підносить факт, що індійська флота Англії поставлена від якогось часу на воєнну стоїч, а середземна англійська ескадра змцнена так, як ще не була ніколи. Англія готова, як здає ся, навіть нарушити нейтральність, і не випустити російської балтійської флоту через Гібральтар на Середземне море, а то і спинити французку, колиб евентуально хотіла поспішити в поміч Росії.

Росії остає одна сибірська залізниця, о скільки її не знищать япансько-китайські ватаги.

— ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ. При зміні місяця просимо наших Вп. Передплатників о скорі відновленні передплати, зглядчо о вирівнанні залеглостей та о приєднуванні нам нових передплатників.

На грошевих переказах просимо дуже чинко виписувати адресу: «Адміністрація часопису Руслан».

Ціна поодиноких чисел нашої часописи знижена на 10 сотиків.

НОВИНКИ.

— **Календар.** В середу: руско-кат. Єфрема; рим-кат. Схолястика. — В четвер: руско-кат. Ігнатія, Романа; рим-кат. Дезидерія, Евфроз.

— **Загальні збори Читальні «Просвіти» у Львові.** яка буде містити ся в домі «Просвіти» (Ринок ч. 10 в партері), відбули ся дня 7. с. м. при великій численній участі членів. Збори отворив п. Єронім Бандрівський короткою а теплою промовою, заохочуючи членів до розбудження життя Читальні, яка підупала від смерти бл. п. проф. Григорія Врецьони, котрий був основателем, головою і душею Читальні. Опісля вибрано виділ, до якого ввійшли: О. Євген Гузар, голова; Єронім Бандрівський, місто голова; Омелян Крушельницька, секретарка; Михайло Шпортун, касиєр; Савко Квасниця, бібліотекар; Федір Куць, господар; Микола Засенник, виділовий; а яко заступники виділових: Іванна Роман і Семен Намасний. По виборі виділу переведено дискусію над програмою діяльності Читальні. — Читальня бу-

де отворена для сходни членів в неділі і свята о 2. год. пополудни а в будні дни о годині 6. вечер.

— **Баль «Основи» у Львові.** Наші будучі інженери, а поки що лише студенти політехніки, грукуючі ся в тов і «Основа», заживають незвичайної симпатії у всіх кругах рускої інтелігенції, а доказом сего був величезний здиг гостей на вчорашнім балю «Основи». Велика зала «Народного Дому» ледви могла всіх помістити. Основяни, треба признати, доложили всіх заходів, що би всі були вдоволені і справді їм се вдало ся. Окраса салі, якого міг би їм позавидувати не один комітет світових вистав, поривала очи своєю оригінальністю і добром. Музика військова грала майже самі незвісні доси для ширшої публіки мелодії, а ріи жвавих молодців не жалували сили, аби паночки не петрушковали. Вечерок почав ся коломишкою, до якої стануло понад 100 пар, а при кадрили було 126 пар. Дуже гарно випав котиліон при електричній освітленню груп різнобарвним світлом. На балю явило ся значне число старших визначних Русинів як світських так і з духовенства. Між іншими були: пос. Барвінський, директор «Дністра» др. Кулачковський, проф. політехніки Левинський, професори університету др. Студинський і др. Колесса і адвокат др. Федак.

— **Пожарний «Сокол» в Адушицях великих,** стріжкового повіта, засновано на статуті львівського «Сокола». Намісництво затвердило вже статут.

— **З Тернополя.** В неділю дня 14. с. м. відбуде ся заходом товариства «Тернопільський Боян» вечерок з танцями в Тернополі в салі «Рускої Бесіди». Забава заповідає ся так гарно як і на вечерку Бесіди, проте просить комітет о численну участь. Вступ від особи 2 К, від родини з 3 осіб 5 К. Окремих запросин не виспала ся. Початок точно о 8. год. вечером. Музика військова. — *Комітет.*

— **Бійка в парламенті.** Португальська палата послів не остала позаду інших парламентів і була оноді ареною поганой бійки. Причиною була бюджетова розправа. Коли опозиційні послы не могли словом пересвідчити правительственої більшості, кинули ся на них з палицями і кулаками викинули за двері. Публіка з галерії оплескувала опозиційних послів, а часть побігла на долину, аби їм помагати бити. Президент покликав сейчас поліцію, яка озорожила галерію і арештувала много осіб.

— **З Львівської Фільгармонії.** В п'ятницю дня 12. с. м. концерт знаменитого співака Ернеста ван Дайка.

В суботу послідна велика редута з новою різноманітною програмою.

Страстні проповіді, д-ра І. Бартошевського, появили ся в книгарській розпродажі. Можна їх набувати по ціні 2 К або в Ставропигійській книгарні у Львові, або у автора (Львів, ул. Домса ч. 5), котрий на жадане висилає як «Страстні проповіді» так і «Провіди недільні» також на интенції богослужєбні. Небавом появлять ся також обі часті «Похоронних проповідий» сего автора. Замовляти на Служби Божі можна вже тепер.

Телеграми

з дня 9. лютого.

Відень. Цісар прийняв нині на аудієнції угорського міністра рільництва Таліяна. Угорські і австрійські міністри торгівлі і рільництва зберуть ся нині на спільній нараді.

Гориция. В осени сего року мають отворити італійський університет в Тривесті.

Петербург. Урядовий «Правительствєнний Вєстник» оголошує отсю телеграму адмірала Алексеева до царя: «Найпокірнійше доношу Вашому цісарському Величеству, що коло півночі з дня 8. на 9. с. м. япанські торпедовці устроїли міновий атак на російську ескадру, яка появилася поза кріпостію Порт Артур, причім панцирники «Ретвізан» і «Царевич», як також кружівник «Палляда», отже три російські воєнні кораблі ушкоджені. Якість ушкодження ствердить ся. Дальші подробиці для Вашого ціс. Величества послідують».

Новий Йорк. Правительство Спол. Держав заявило, що в війні япансько-російській буде нейтральне.

Льндон. Тутешний япанський посол одержав вість, що япанська ескадра займила 3 торговельні російські судна.

Льндон. Англійське правительтво мобілізує резерву маринарки.

ЕКОНОМІСТ

місячник економічно-господарський, орган стоваришень заробкових і господарських, почав виходити у Львові під редакцією д-ра Михайла Коцюби і Костя Паньківського. Річно коштує 5 К. Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Ринок 16.

Читайте!

Повне видане Творів **ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

коштує лише 2 корони!

Товариство „Просвіти“ бажаючи, щоби в кожній руській хаті знаходили ся Твори Тараса Шевченка, видано семи диями найдешевший збірник сих творів п. з. „**ПОЕЗІЯ Т. ШЕВЧЕНКА**“. Книжка, оправлена в полотно з золоченими витисками, може бути найгарнішою окрасою руських хат. Папір веліновий, формат на взір європейських класиків, сторін 698.

При замовленю 10 прим. даємо 10% опушту. Висилає ся тільки за надісланем 2 кор. 30 сот. на адресу: **КАНЦЕЛЯРИЯ „ПРОСВІТИ“** у **Львові** (Ринок ч. 10.).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переховання папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталевій касі папирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим оглядом поробив Банк гіпотечний як найдогіднійши зарадження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.

Християнський Календар МІСІОНАРЯ

на 1904 рік

коштує лише 50 сот. а з поштовою пересилкою 60 сот. Зміст багатий, ілюстрації гарні. При закупні більше примірників вельми значний опуст. Висилає лише за готівку: **Видавництво Чина св. Василя В. в Жюлкеі.**

Colosseum в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.

— Від 1. до 15. лютого 1904. —

1) Увертура. Реклямограф. 2) Сестри Леддер, жонглерки взад і вперед. 3) Jean de Berghof, маніпулятор карт і монет. 4) Les Margois, акробатичні тавечницї. 5) Американський біоскоп. 6) Мотобаби, чоловік чи машина. 7) Баровске тріо, сцена гумористично-гімнастична в лісі. 8) Оркестра. 9) Oliveira trio, найліпші іспанські інструменталисти. 10) Little Trilby, 8-літня відгалувачка думок. 11) The royal six, дамский трансформацийний секстет. 12) Американський біоскоп.

Щоденно о 8. год. вечер представлено. В неділю і свята 2 представлення о 4. год. сопол. і 8. год. вечером. Що пятницї High-Life представлено. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльова при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Заява.

Многі Всечесн. Отці запитують мене, чи можна ще дістати „Майске Богослужене або Стежечка в Рай“? Сим заявляю, що з тисячки примірників у мене є ще кільканайцять, яких не продам, хіба що ще деякі примірники остали не продані в книгарні Наук. Тов. а ім: Шевченка. Друге видане сеї книжочки не появить ся, але я приготую зовсім нові читаня, лишень о П. Д. Марії, які сподію ся видати в 1905 році. А щоби в них були займагі приміри, проте прошу Всеч. Отців присилати мені як найбільше примірів з рускої церковної історії і красні а легкі п сні о Пр. Дві Марії будь вже знані, будь власного укладу. — *Свящ. Данило Бодревич в Порожнику, поч. 1900.*

Фахово рілнична часопись „ГОСПОДАР“

(Перемишль, Побереже ч. 1)

зачала з 1904. р. семий рік свого видавництва. Виходить щомісячно в 16 сторонах битого друку, містить короткі, точно оброблені відомости з найновіших практик господарских (до 200 статей в році), приміненіх до потреб меншої посілости і коштує в дорозі передплати дві корони річно.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го жовтня 1903.

(Прїїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годинї				відходить о годинї			
6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:22	до Сучали, Жидачева, Кересмезе, Потутор				
6:20	з Чернівців (Галацу), Чорткова, Калуша	6:30	до Підволочиск (Київа), Бродів дв. головний				
6:50	з Сокаля, Рави рускої	6:43	„ „ „ дв. Підзамче				
7:35	з Самбора, Хирова	6:45	до Лавочного (Пешту), Борислава, Дрогобича				
7:35	з Підно. очиск, Бродів на дв. Підзамче	8:25	8:35 до Кракова, Відня, Праги, Берлина				
7:55	на дв. головний	2:50	9:05 до Лавочного, Хирова, Калуша				
7:45	з Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова		9:25 до Самбора, Хирова				
8:55	з Кракова, Відня, Праги, Берлина		9:40 до Белзці, Сокаля, Любачева				
9:57	з Стрия		10:35 до Чернівців, Потутор, Делятина				
10:25	з Рашева, Любачева	2:40	10:40 до Тернополя, Потутор, дв. головний				
11:15	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)		10:57 „ „ „ дв. Підзамче				
1:10	з Лавочного, Калуша, Хирова, Борислава		3:05 до Стрия, Хирова, Борислава				
2:15	з Підволочиск, Копичинців на дв. Підз.		3:25 до Рашева, Любачева				
2:30	на дв. голов.		3:40 до Самбора, Хирова				
4:35	з Стрия, Хирова, Борислава		3:50 до Яворова				
5:06	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.						
5:10	на дв. голов.						
5:20	з Яворова						
5:10	з Чернівців, Ілкан						
5:10	з Кракова, Відня, Праги, Берлина						
5:55	з Белзці, Сокаля, Любачева						
НІЧ				НІЧ			
12:20	8:20 з Яворова	12:45	6:05 до Станиславова, Жидачева				
8:40	9:20 з Чернівців, Бухарешту		6:15 до Кракова, Відня, Берлина, Варшави				
2:31	9:50 з Кракова, Відня, Берлина, Ясла, Риманова		6:51 до Яворова				
	10:00 з Самбора, Син ка		6:40 до Лавочного (Пешту), Калуша, Хирова				
	10:02 з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.		8:05 до Сокаля, Рави рускої				
	10:10 на дв. голов.		9:00 до Підволочиск, Бродів гол. дворець				
	10:40 з Лавочного (Пешту), Хирова, Калуша		9:20 „ „ „ дв. Підзамче				
	3:4 з Тернополя, Гримилова на дв. Підзамче	2:51	10:42 до Ілкан, Чорткова				
	8:30 „ „ на дворець головний		10:50 до Кракова, Відня, Варшави, Праги				
			11:00 до Підволочиск, Бродів дв. головний				
			11:24 „ „ „ дв. Підзамче				
			11:05 до Стрия				
			11:11 до Жовкви (лише що неділя)				
			4:10 до Кракова, Відня, Праги, Самбора				

ЗАМІТКА: Пору нічна числять ся від 6. години вечером до 5. години 59 минут рано.

Час середно-європейскї ріхнїть ся від часу львівского о 36 минут, а іменю 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин часу львівского — бюро інформаційне и к. аселянщє державних (ул. Красїнких ч. 5.) уділяє пояснєнь в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Львів Пасаж Миколяша

Найдешевше місце закупна

Публична Галя Аукційна

Львів Пасаж Миколяша

Вступ вільний. — Вистава предметів отворена цілий день. — Вступ вільний.

Продаж через ліцитації і постійно з вільної руки. Дуже цікава вистава предметів артистичних, крім сего значний запас ужиткових предметів дуже дешевих.

З присланих в послїдних днях на продаж і виставленіх предметів заряд заводени заводить поимазе кількадесят, звертаючи головню на них увагу купуючої публиці і зазначає заравом, що крім того в сїй хвилі є виставленіх на продаж кілька тисячів річїх ріжного рода, яких задля недостатку м сїя годї наводити. Є отже много салюнових гарнітурів, мебїа до спальних і їдальних кімнат, диванів сїдїних і стрижених, театральних альбюеток, стїнних годинників, будильників і кишених, ваннів, ламп, убрань мужеских і жіночих, решток матерї і ріжнородних ужиточних річїх — Заравом в величїм числї твори штуки і старинности, як: образи старї і сучасних артистів, репродукції, бронзи, порцеляни, мініатури, оруже ітд. ітд. — Деякі предмети надїсланї в о татнїм тижнї.

Ч.	К.	Ч.	К.	Ч.	К.	Ч.	К.
61-8. Бізок для хорих	69	6217. Ляжко бляшане складане	25	6241. Сѣпка і 3 фотелї	30	6266. Образ старїи Матери Божїи	6
6190. Течка мальована на деревї	8	6218. Ляжви	9	6243. Столик до шахів	26	6274. Капала	20
6191. Отомана плюшева в цвїти	45	6220. Отомана зелений паюш	45	6244. Умивальня білий мармор	100	6282. Полумисок порцеляновий	15
6192. Столик магоневий	45	6221. Скрипка, смик і футерал	200	6245. „ сїрий „	130	6283. Коробка секретна ик	16
6193. Ванна з малою печєю	26	6223. Бюрко орїхове дамске	30	6246. „ сєрбскїй „	135	6286. Плащ дамскїй гімаляя	19
6194. Зїцбад	6	6224. Матеряц пружиновий	22	6250. Етажерка на книжки	7	6290. Сукня дїля шоккова	50
6197. Пара малых мосяжних ліхтарів	11	6226. Засланыч до ляжни антик	60	6251. Шафка нічна	9	6293. Килимок	30
6198. Шафка на гїгари ясенева з бронзама	25	6227. З вазки з брошамв	60	6253. Зеркало	15	6294. Ковдра атласова багрянна	16
6203. Столик бароковий	30	6228. Годивник в магон. рамах	40	6254. Буферок критий скїрою	15	6308. Ванна	18
6513. Коробка стара з бронзама	6	6229. Пушка на тютюн айтк	20	6255. Рамка магонева	8	6303. Загорґча мужеска	10
6214. Вазон майболовий на китїцю	6	6230. Тоалетка магонева	40	6256. Коробка скляна на чай	450	6307. Фляшка зі сїкла зеленого мальована золотом	20
6215. Пара статуїок майболовнх	5	9235. Шнур бурштїн в	80	6257. Фотель складаний дивановий	50	6310. Цитра	10
		6242. Зеркало з консолею мармор.	120	6258. Апарат фотографїчний Кодак	80		

Заведене ествує на взір заграничних інституцій, як Готель Drooui в Парижі або Dorotheum у Відня. Приймає на продаж движимости всякого рода побираючи за те около 10% оплати від продаючого. Важне **Найдешевше місце закупна.** для осіб, що хочуть продати движимости — як і купців, що ліквідують інтереси.

80(1)